

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DIDÀCTICA DE LA LLENGUA I
LA LITERATURA I**

Coordinació: NORIA JOVE, MONTSERRAT

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	DIDÀCTICA DE LA LLENGUA I LA LITERATURA I			
Codi	100719			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària (2008)	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Educació Infantil	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària (R 2018)	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	4	3	
Coordinació	NORIA JOVE, MONTSERRAT			
Departament/s	DIDÀCTIQUES ESPECÍFIQUES			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català/Castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
NORIA JOVE, MONTSERRAT	montserrat.noria@udl.cat	19,8	

Objectius acadèmics de l'assignatura

(1, 7) Conèixer i utilitzar el currículum escolar i la seva aplicació en la didàctica de les llengües

(1, 12) Dissenyar i desenvolupar activitats d'ensenyament i aprenentatge de la llengua

(2, 5, 7) Conèixer i utilitzar recursos didàctics en l'ensenyament de la lectoescriptura

(1) Conèixer les teories sobre l'adquisició i desenvolupament de les llengües

Competències

Conèixer el currículum de llengua i lectoescriptura d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents

Afavorir les capacitats de parla i escriptura

Comprendre el pas de l'oralitat a l'escriptura

Conèixer el procés de l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura i el seu ensenyament

Continguts fonamentals de l'assignatura

Unitat 1.-Didàctica de la llengua en edats primerenques

1.1 Disseny curricular de les llengües

1.2 -Teories sobre l'adquisició i el desenvolupament dels aprenentatges de les llengües i la lectoescriptura

Unitat 2.- El procés d'aprenentatge de la lectura i la escriptura i la seva didàctica

2.2- La literatura i l'ensenyament/aprenentatge de la lectoescriptura

2.3 -Habilitats i estratègies implicades en la comprensió lectora i en l'expressió escrita

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitats presencials (40%):

- Classe magistral (10%)
- Tutories (10%)
- Pràctiques a l'aula (20%)

Activitats no presencials (60%):

- Assistència a conferències (10%)
- Estudi (individual 35% i grupal 15%)

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓNS SETMANA	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS
1-6	Presentació de l'assignatura i exposició dels continguts	<p>Saber seleccionar les lectures en funció de les capacitats i els interessos dels lectors. Nens i nenes i adults.</p> <p>Identificar les necessitats dels usuaris de biblioteca i respondre efectivament</p> <p>Establir col·laboració amb les biblioteques i ludoteques públiques</p>	<p>Explicitar la Biblioteca d'aula</p> <p>Presentar un Canon de literatura infantil</p> <p>Tipologia de text</p> <p>Abcdaris, poemaris, diccionaris</p> <p>Llibres de coneixement: Mari, I. Les estacions</p> <p>Llibres d'imaginació</p> <p>Lectura de contes d'autor: E.Carle L'oruga</p> <p>Leo Leoni</p> <p>Frederick Lobel, A.</p> <p>Histories de ratolins</p>	<p>Lectura Documents: Curriculum educació infantil. Projecte integrat de llengües. Puntedu. Municipi lector. Pla d'entorn</p> <p>Pelegrin, A. La aventura de oir. Anaya</p> <p>Fortun, E.</p> <p>Explicar un conte: Classe, escola de pràctiques i Ludoteca</p> <p>Elaborar pauta d'observació de la lectura i de com contar contes</p>	<p>Lectura : Austin, J.L. (1962/1982) Cómo hacer cosas con palabras. Barcelona. Paidós</p>
6-12	Exposició dels continguts	<p>Ser lectors competents i amb capacitat per transmetre els valors de la lectura i l'escriptura</p>	<p>Mostrar com desenvolupar les habilitats lingüístiques.</p> <p>Lectura de contes</p> <p>Parlar</p> <p>Escoltar</p> <p>Llegir</p> <p>Escriure</p>	<p>Lectura dirigida a partir d'unes preguntes de diferents capítols dels llibres</p> <p>GARTON, A.&PRATT,CH.1991</p> <p>Aprendizaje y proceso de alfabetización.El desarrollo del lenguaje hablado y escrito. Paidós</p> <p>Exercici escrit per a mostrar les conclusions.</p> <p>GARTON ALISON, F 1994.Interacción social y desarrollo del lenguaje y la cognición. Paidós</p>	<p>CORTES, M. 2006 Introducció a la psicología del llenguatge i de la comunicació Col·lecció textos docents U.B.</p> <p>CUMMINS, J. 2002 Lenguaje, poder y pedagogía. Morata. Madrid</p> <p>GARTON ALISON, 1991</p> <p>Aprendizaje y proceso de alfabetización, el desarrollo del lenguaje hablado y escrito. Paidós.</p> <p>GARTON ALISON, F. 1994. Interacción social y desarrollo del lenguaje y la cognición. Paidós.</p>

SESSIÓNS SETMANA	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS
12-18	Exposició de pràctiques	<p>Proposar lectures de qualitat tant literaries com no literaries</p> <p>Coneixer i saber aplicar les normes de catalogació, indexació i classificació vigents</p>	<p>Mostrar com desenvolupar Les Habilitats de pensament</p> <p><i>Parlar i escriure per aprendre</i> Funcio del text escrit en la construcció del coneixement</p>	<p>Lectura del text: SACKS O. 1996 "Veó una voz" <i>Viaje al mundo de los sordos.</i> Anaya. Madrid</p> <p>Visionat del document "Genni" i les pel·lícules: "El miracle d'Anna Sullivan". "El nen salvatge". "Hoy empieza todo". "En el pais de los sordos". Definició del problema: Què, per què, com, quan. Descripció i anàlisi. Quina concepció es té del llenguatge? Exemples concrets (els símbols, els signes). Quina concepció es té de l'aprenentatge de la llengua? Exemples concrets. (Skinner, Bruner, Vigotsky, Chomsky). Quines situacions, activitats es poden transferir a les escoles. Cal relacionar coneixements.</p>	<p>PUIG, I. 2001 <i>Tot pensant</i>. Eumo Vic</p> <p>PUIG de I 2003 <i>Persensar</i> Eumo Vic</p> <p>LABORIT, E. 1998 El grito de la gaviota. Barral. Barcelona.</p> <p>Orsenna, E. La gramàtica és una dolça cançó</p>
18-24	Exposició	<p>Identificar les diferents formes de transmissió del discurs del libre infantil a través de l'anàlisi del seu registre (científic, tècnic, literari), del su tipus textual (narratiu, dialogal, descriptiu, instructiu, etc.) i del seu gènere (Lliçó, carta.)</p>	<p>Mostrar com desenvolupar les habilitats lingüístiques fent conversa a partir dels contes</p> <p>Narrar Descriure Definir Explicar Argumentar Demostrar</p>	<p>Mostrar diferents experiències escolars: Amara Berri, Santa Anna, Escola dels Encants, Congrés dels Indians</p> <p>Presentació d'un blog sobre 10 autors. Diferent gèneres: Contes, llibres de Poemes, Teatre, Còmics.</p> <p>Lectura del text d'Orwell Lectura G. Luch</p>	<p>Lectura contes: Wölfel, U. Veintisiete historias para tomar la sopa Turin A. Las cajas de cristal</p>

SESSIÓNS SETMANA	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS
24-30	Exposició i pràctiques	Dominar les tècniques de diàleg davant de la imatge per tal de poder aconseguir la recerca del significat de manera conjunta amb els infants	Presentació de diferents Estratègies d'intervenció lingüística Característiques formals de la parla de l'ensenyant La gestió de la conversa La interacció conversacional La correcció	Analisi del llenguatge infantil SIGUAN, M. 1986. Metodologia per a l'estudi del llenguatge infantil. Eumo. Vic. VILA, I. 1990 Adquisición y desarrollo del lenguaje. Graó. Barcelona.	RENAU, M.D. 1980 Els inicis del llenguatge i la comunicació en l'infant. Rosa Sensat. Edc. 62. RIO del, M.J. 1993 Psicopedagogía de la lengua oral: Un enfoque comunicativo. ICE – Horsori. U.B. RONDAL, J.A. 1982 Desarrollo del lenguaje. Médica y técnica. SIGUAN, M. 1984 Estudios sobre psicología del lenguaje infantil. Pirámide. Madrid.
30-36	Exposició i presentació de les característiques del llenguatge infantil i de l'interacció de l'adult a partir d'un enregistrament fet a nenes o nens d'escoles bressol i parvulari. Aplicació dels coneixements.	Aptitud de comunicar-se de forma positiva i oberta amb infants i adults	Enregistraments i anàlisis de converses Guia i seguiment del treball de l'alumnat	Preparació exposició oral/treball escrit Bruner, J. (1983/1985) La parla dels infants. Com s'apren a fer servir el llenguatge. Vic Eumo Stubbs, M. (1983/1987) anàlisis del discurso Madrid Alianza	
36-42	Exposició oral i escrita	Sensibilitat per la descoberta de característiques dels personatges, dels valors i les normes que desvetllen les narracions	Elaboració de conclusions Presentació de diferents models d'interacció. Exposició de les pautes per a l'anàlisi	Analisi interacció nen-adult a partir del conte. Exemple: Historia de Babar el Elefantito Altres elefants: Dumbo, Elmer.	
42-48			Enregistraments i anàlisis de converses	Exposició Analisi conversa amb un nen o nena a partir del conte <i>Aquest barret no és meu</i> de J.Klassen	

SESSIÓNS SETMANA	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS
48-53		Elaborar materials i preparar activitats per dinamitzar l'ús de la biblioteca i promocionar la lectura, l'escriptura i la cultura.	Guia i seguiment del treball de l'alumnat Presentació d'un model de Projecte de Lectura i escriptura	Lectura FONS ESTEVE M. (2010) <i>Leer y escribir para vivir</i> . Barcelona. Graó DÍEZ DE ULZURRUN A. (coord.) (2009): <i>L'aprenentatge de la lectoescriptura des d'una perspectiva constructivista</i> . Vol I. Barcelona. Graó. DÍEZ DE ULZURRUN A. (coord.) (2008): <i>L'aprenentatge de la lectoescriptura des d'una perspectiva constructivista</i> . Vol II. Barcelona. Graó. Preparació exposició del projecte	
56-60		Coneixer, analitzar i valorar les diferents tipologies de la producció cultural infantil i dels mitjans de comunicació Facilitar el treball per projectes en les diverses matèries i àrees, a partir dels recursos de la biblioteca	Guia i seguiment del treball de l'alumnat Exposició Projectes Elaboració de conclusions en grup Presentació Blog lectures: cinema i escriptura L'escriptura a la ciutat: Diferents espais Diverses funcions Diferents materials Diferents Tipologies de lletres, Alfabet i text.	Preparació del projecte de lectura i escriptura: Ús literari i Ús científic RUBIO, A. Versos vegetales BARRIE, J.M. Peter Pan i Wendy GRAHAME K. 2006 El viento en los saucos. Anaya Frank Baum El magic d'Oz. Alianza Lectura d'un Text de Tolstoi: L'escola de Poliana Lectura d'un text de Cotroneo "Erase una vez una mariquita "	Presentació de dues experiències escolars Webgrafia www.xtec.cat (Departament d'Educació) www.unamadecontes.cat www.clijcat.cat (Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil) www.fundaciongsr.es (Fundación Germán Sánchez Ruipérez) www.rosasensat.org (Seminari de Bibliografia Infantil i Juvenil Rosa Sensat)

Sistema d'avaluació

<p>1</p> <p>- Contar un conte a la teva escola de pràctiques i a la Ludoteca. Lectura d'un conte. Comentari del llibre d'Ana Pelegrín La aventura de oír. Anaya. Pautes per a contar i llegir. Full d'avaluació.</p> <p>Tipus de treball: TREBALL INDIVIDUAL - AUTOAVALUACIÓ PAUTADA.</p> <p>- Projecte de llengua escrita. Escriure una "narració" sobre accions que has vist en deu fotografies. Complicitats. Escola dels Encants. Escola del Martinet. Les normes d'Orwell.</p> <p>Escribir.</p> <p>Tipus de treball: TREBALL INDIVIDUAL.</p>	3 punts	A partir del 3 d'octubre
<p>2</p> <p>- Llengua oral. Lectura dels llibres i comentari: La gramàtica és una dolça cançó. El grito de la gaviota i Veo una voz. La conquista del cerebro. I de les pel·lícules: El nen salvatge, El miracle d'Anna Sullivan, El país dels sords i Genny. Lectura d'articles sobre el llenguatge infantil.</p> <p>Tipus de treball: TREBALL INDIVIDUAL / GRUP</p>	1,5 punts	A partir del 30 d'octubre
<p>3</p> <p>- Projecte de llengua oral. Enregistrament i anàlisi de la conversa d'un nen i un adult apartir de la lectura d'un conte. Lectura de documents sobre l'observació.</p> <p>Parts del treball: 1. Dades del nen. 2. Teoria. La interacció social i lingüística en el desenvolupament de la comunicació i del llenguatge. 3. Anàlisi de la narració: Personatges humans, Personatges animals. Espai, Accions, Paraules màgiques, Paraules clau, Caracterització. 4. Accions per part de l'alumne. Conversa. 5. Transcripció de la conversa. 6. Anàlisi del llenguatge del nen. 7. Anàlisi del llenguatge de l'adult. 8. Bibliografia.</p> <p>Tipus de treball: TREBALL EN GRUP</p>	1,5 punts	A partir del 12 d'octubre
<p>4</p> <p>- Elaboració d'un bloc. Estudi de 10 autors i exposició a classe. Contes de 0 a 3 i 3+ . Estudi comparatiu. Jutta Bauer, A. Rubio, H. Oxenbury, J. Jullien, M. Cousins, I. Mari, M. Sendak, E. Carle, Leo Leoni, O. Jeffers. A. Lobel, I. Falconer. Contes populars dels Germans Grimm, Andersen, Perrault. I per temes: l'ecologia, els refugiats, emocions i sentiments, el feminisme, la mort i la diversidad sexual: Homosexualitat, diversitat familiar, transexualitat, rol de genere, abús sexual, educació sexual. Les pel·lícules i els contes. S'ha de tenir en compte els diferents catàlegs de les editorials. Kalandraka, Fondo de Cultura Económica, Juventud, Thule, Barbara Fiore. També altres webs i blocs.</p> <p>Tipus de treball: TREBALL EN GRUP</p>	2punts	A partir del 5 de novembre

5 - Construcció d'un projecte de lectura i escriptura a partir de la lectura de El mago de Oz . Ús literari. Leer y escribir para vivir. - Construcció d'un vídeo sobre llengua escrita projecte Taum Sahara. Tipus de treball: TREBALL EN GRUP / INDIVIDUAL	1 punt	A partir de 15 de novembre
- Projecte de lectura i escriptura a partir de El viento en los sauces . Tot Pensant. Solo es el principio. Tipus de treball: TREBALL EN GRUP / INDIVIDUAL	1 punt	A partir del 1 de desembre

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

- BIGAS, M. i CORREIG, M. (2000). Didáctica de la lengua en la educación infantil. Madrid: Síntesis
- CASSANY, D et al. (1997). Enseñar lengua. Barcelona: Graó
- CHAMBERS, A. (2017) Dime. Los niños, la lectura y la conversación. Madrid. Fondo de Cultura Económica *
- FONS, M. (2010) Leer y escribir para vivir. Barcelona. Graó *
- MARUNY, MINISTRAL i MIRALLES (1998). Escribir y leer. Madrid: MEC y Edelvives
- PELEGRIN, A. (1984) La aventura de oír. Barcelona. Anaya.*
- SOLÉ, I. (1992). Estrategias de lectura. Barcelona: Graó.
- TAMMET, D (2017) La conquista del cerebro. Barcelona. Blakie Books S.L.U
- TEBEROSKY, A. (2001). Proposta constructivista per aprendre a llegir i a escriure. Barcelona: Vicens Vives
- VIGOTSKY, L.S. (2004) La imaginación y el arte en la infancia. Madrid. Akal

Bibliografia bàsica. Literatura

- BARRIE, J.M (2010) Peter Pan. Madrid. Alianza.
- FRANK BAUM, L. (2019) El Mago de Oz. Penguin Clasicos *
- LEPRINCE de BEAUMORT, J.M (2013) La bella y la bestia- Barcelona. Libros del Zorro Rojo.*
- LEWIS CARROLL Alicia en el país de las maravillas. Alianza
- GRAHAME, K. (2016) El viento en los sauces. Alianza *
- CONTES de GRIMM, PERRAULT, ANDERSEN*

Bibliografia ampliada/complementària

- BLAKE, Q. i ECCLESHARE, J. (2010) 1001 Libros infantiles que hay que leer antes de crecer. Barcelona. Grijalbo
- BOADA, H. (1989). El desarrollo de la comunicación en el niño. Barcelona: Anthropos.
- CHAMBERS, A. (2017) Dime. Madrid. Fondo de Cultura Económica.
- DURAN, T. (2007) Àlbums i altres lectures. Barcelona. Rosa Sensat.
- PAEZ, E. (2020) Escribir. Madrid. S.M
- MENDOZA, A. (coord.) (2003). Didáctica de la lengua y la literatura. Madrid: Prentice Hall

PUIG, I. (2002) Tot Pensant. Barcelona. Eumo.